

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

**Poročilo o Javnem razpisu za sofinanciranje
raziskovalnih projektov za leto 2015**

Ljubljana, 22. 3. 2016
Št.: 6316-15/2014-3370

1. Postopek javnega razpisa

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ARRS) je na podlagi:

- Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/11, 72/11, 45/12, 96/13, 100/13-popr. in 92/14),
- Pravilnika o kriterijih za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za vodjo raziskovalnega projekta (Uradni list RS, št. 41/09 in 72/11),
- Metodologije ocenjevanja prijav za razpise, 6319-2/2013-14 z dne 10. 12. 2014, dne 24. 12. 2014 objavila Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2015 (v nadaljevanju: javni razpis).

I. faza javnega razpisa

Na javni razpis je prispelo 862 prijavnih vlog, od tega 172 prijav, ki so bile skladno s 85. členom Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (v nadaljevanju: pravilnik), neposredno uvrščene v II. fazo javnega razpisa.

Od skupnega števila prijav na javni razpis 38 prijav ni izpolnjevalo razpisnih pogojev, zato so bile v skladu z 21. členom pravilnika zavrnjene. Ostalih 652 prijav raziskovalnih projektov je ARRS uvrstila v ocenjevalni postopek.

Ocenjevanje prijav je potekalo skladno s pravilnikom, Metodologijo ocenjevanja prijav za razpise št. 6319-2/2013-14 (v nadaljevanju: metodologija), ki podrobno opredeljuje elemente, kriterije in kazalce ocenjevanja, določa merila in način ocenjevanja prijav, ter z javnim razpisom.

Občasno strokovno telo za ocenjevanje prijav na javni razpis, ki ga je imenoval Znanstveni svet agencije (v nadaljevanju: ZSA) na 1. dopisni seji dne 12. 2. 2015, je v skladu s 83. členom pravilnika in metodologijo pregledalo predloge za prerazporeditev projektov na druge vede oziroma področja, ki so jih podali člani Znanstvenih svetov ved, upoštevajoč OECD (SCI, SSCI) področja objav vodje projekta in vsebino prijave. Občasno strokovno telo je izmed 52 predlogov prerazporeditev projektov, ki so izpolnjevali razpisne pogoje, potrdilo 39 predlogov za prerazporeditev. Skladno s predpisano metodologijo je bila vsaka prijava poslana v ocenjevanje dvema tujima recenzentoma iz nabora recenzentov, ki ga je sprejel ZSA, in ki ju je k posameznim prijavam določilo občasno strokovno telo. Recenzenti so prijave ocenjevali po petih kriterijih (ocena B), in sicer: raziskovalna in razvojna uspešnost raziskovalca, družbenoekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca, raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave, relevantnost in potencialni vpliv rezultatov prijave ter izvedljivost predloga.

Na podlagi ocen recenzentov ter gradiva za ocenjevanje relevantnih podatkov za vse prijavne vloge, ki ga je pripravila ARRS, je nadaljnji postopek ocenjevanja vodil panel. V dneh od 18. 5. 2015 do 21. 5. 2015 je panel, ki so ga sestavljali člani občasnega strokovnega telesa in tuji panelisti, obravnavalo rezultate ocenjevanja 652 prijav, od tega na področju naravoslovnih ved 133, tehniških ved 163, medicinskih ved 109, biotehniških ved 87, družboslovnih ved 71 in humanističnih ved 89.

Panel je skladno s pravilnikom posebno pozornost namenil projektom, kjer sta se oceni recenzentov bistveno razlikovali, in se odločil, ali povprečje ocen realno odraža vrednost predlaganega projekta ali je ustrezna višja ali nižja ocena. Panel je obravnaval vse predloge

projektov, pri katerih sta se oceni recenzentov razlikovali za +/- 10 % od povprečja ocen. Na podlagi rezultatov izvedenega ocenjevanja je bil ob upoštevanju metodologije po vedah in področjih izdelan seznam predlogov raziskovalnih projektov, ki se uvrstijo v II. fazo ocenjevanja. Predlogi projektov, ki se uvrstijo v II. fazo izbora prijav, so bili izbrani glede na skupno doseženo število točk ocene B, število sproščenih raziskovalnih ur po znanstvenih vedah in področjih (kapaciteta), število neposredno uvrščenih predlogov projektov v II. fazo izbora prijav in ob upoštevanju predvidenih deležev podoktorskih projektov, aplikativnih projektov in projektov, katerih nosilci so mlajši raziskovalci, glede na metodologijo in navodila za delo panela.

Skladno s 172.f členom pravilnika in 10.1 točko javnega razpisa je občasno strokovno telo pripravilo predlog prednostnega seznama prijav raziskovalnih projektov, ki se uvrstijo v II. fazo izbora prijav in ki ga je direktor ARRS posredoval ZSA v obravnavo in potrditev. ZSA je na 10. redni seji z dne 25. 5. 2015 sprejel sklep o predlogu prijav projektov za II. fazo Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2015. Na podlagi sklepa ZSA o predlogu izbora prijav projektov za II. fazo Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2015 št. 6316-15/2014-1155 z dne 29. 5. 2015 je direktor ARRS izdal sklep o izboru prijav za sofinanciranje raziskovalnih projektov po prvi fazi ocenjevanja št. 6316-15/2014-1156 z dne 1. 6. 2015. V skladu z navedenim sklepom je bilo v II. fazo ocenjevanja uvrščenih 365 prijav predlogov raziskovalnih projektov (projekti kategorije A). V II. fazo izbora prijav projektov ni bilo uvrščenih 459 projektov (projekti kategorije B).

II. faza javnega razpisa

Prijavitelji, izbrani v II. fazo javnega razpisa, so bili z obvestilom z dne 4. 6. 2015 pozvani, da v skladu s 87. členom pravilnika in 7. točko javnega razpisa oddajo dopolnitev predloga raziskovalnega projekta. Spletni portal za prijavo je bil odprt od 11. 6. 2015 do 15. 7. 2015. Od 365 upravičencev, ki so se uvrstili v II. fazo ocenjevanja, je bilo oddanih 354 pravočasnih in popolnih prijav. Zaradi odstopa prijaviteljev od prijave je bil pri treh prijaviteljih postopek ustavljen.

V ocenjevanje recenzentom je bilo poslanih 351 prijav. V skladu z metodologijo so vsako prijavo ocenjevali trije tuji recenzenti. Pri oceni B1 je bilo upoštevano določilo metodologije, da ocena B1 ne sme biti manjša od minimalne, če je izpolnjen pogoj, povezan z A' ali A". Recenzenti so ocenjevali naslednje kriterije:

- Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma raziskovalne skupine
- Družbeno-ekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev
- Raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave
- Relevantnost in potencialni vpliv rezultatov prijave
- Izvedljivost predloga

Vsak prijavitelj projekta je po zaključku ocenjevanja prejel vse ocene predloga projekta (število točk po posameznih elementih ocenjevanja) in mnenje recenzentov. ARRS je prijavitelje pozvala, da v določenem roku vodje projektov pošljejo svoj komentar - odziv na ocene in mnenja recenzentov.

V dneh od 9. 11. do 12. 11. 2015 je panel (občasno strokovno telo in tuji panelisti) v prisotnosti opazovalcev (predstavniki znanstvenoraziskovalnih svetov ved) obravnaval predloge projektov, od tega na področju naravoslovno-matematičnih ved 69, tehniških ved 94, medicinskih ved 41, biotehniških ved 42, družboslovnih ved 49 in humanističnih ved 56. Ocenjevanje prijav je potekalo skladno z metodologijo, ki podrobno opredeljuje kriterije in kazalce ocenjevanja ter določa merila in način ocenjevanja prijav, in javnim razpisom. Za delo panela je bila zagotovljena vsa potrebna dokumentacija: ocene predlogov projektov z mnenji recenzentov, odzivi – komentarji vodij predlaganih projektov na ocene in mnenja

recenzentov, prijave projektov, javni razpis, metodologija in pravilniki ter ocene zaključnih poročil projektov, ki so jih vodje predlaganih projektov zaključili v zadnjih treh letih.

Panel je obravnaval utemeljitve ocen (komentarje) recenzentov in mnenja (odziv) prijaviteljev na pisne ocene oziroma komentarje recenzentov. Panel je posebej obravnaval predloge projektov, pri katerih se je ocena recenzentov razlikovala za 10 in več odstotkov od povprečja ocen recenzentov. Na podlagi dokumentacije se je panel odločal, ali povprečje ocen realno odraža vrednost predloga projekta, ali je skladno z metodologijo eno oceno izločil in upošteval povprečje preostalih dveh ocen. Panel je na podlagi končnih ocen razvrstil predloge projektov po padajočem vrstnem redu ocen, ob upoštevanju razpoložljivih kapacitet po znanstvenih vedah in področjih, opredeljenih v metodologiji, in na podlagi razmerja med tipi projektov znotraj ved, pripravil predlog finančno ovrednotenega prednostnega seznama prijav, ki ga je občasno strokovno telo posredovalo v sprejem ZSA.

ZSA je na 18. redni seji dne 23. 11. 2015 obravnaval predlog prednostnega seznama prijav raziskovalnih projektov in sprejel Sklep o predlogu izbora prijav za (so)financiranje raziskovalnih projektov na podlagi Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2015 (druga faza ocenjevanja), št. 6316-15/2014-2871.

S sklepom št. 6316-15/2014-2877 z dne 30. 11. 2015 je direktor ARRS sprejel odločitev o izboru 121 prijav za (so)financiranje raziskovalnih projektov – prijav prijaviteljev, glede katerih je ARRS ugotovila, da so izpolnjeni dejanski in pravni pogoji za odločitev o sofinanciranju. Po pridobitvi Mnenja o skladnosti sheme državnih pomoči »Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja« s strani Ministrstva za finance je direktor ARRS dne 15. 2. 2016 sprejel dopolnilni sklep št. 6316-15/2014-3293, s katerim je odločil še o izboru 36 prijav predlogov raziskovalnih projektov, katerih prijavitelji, soizvajalci ali sofinancerji so gospodarske družbe.

Postopek javnega razpisa se je zaključil z obravnavo ugovorov na rezultate javnega razpisa. Upravni odbor ARRS je na 2. redni seji dne 23. 2. 2016 odločal o 28 ugovorih na rezultate II. faze javnega razpisa in 24 ugovorov zavrnil, 3 zavrgel in enemu ugodil. Skupaj je bil na podlagi javnega razpisa izbranih 158 prijav. Javni razpis je bil realiziran (letna vrednost odobrenih projektov) v višini 12.684.000 EUR, kar je v skladu s predvidenim okvirnim letnim obsegom sredstev za realizacijo javnega razpisa v višini 12 mio EUR ter razpoložljivimi sredstvi v proračunu Republike Slovenije in finančnem načrtu ARRS, kot je bilo predvideno v javnem razpisu.

2. Ocenjevanje - tuji recenzenti in ocenjevalni panel

V I. fazi javnega razpisa so prijavitelji oddali t.i. kratke prijave, za katere sta bili pridobljeni po dve recenziji tujih recenzentov. 172 prijav prijaviteljev je bilo skladno s 85. členom pravilnika neposredno uvrščeni v II. fazo javnega razpisa. V II. fazi javnega razpisa so vsako prijavo ocenjevali trije recenzenti.

V I. fazi javnega razpisa je sodelovalo 169 tujih recenzentov iz 33 držav. Največ recenzentov je bilo iz Finske, Hrvaške, Italije, Velike Britanije in Avstrije (glej graf št. 1). Na panelu v okviru I. faze javnega razpisa je poleg 6 članov občasnega strokovnega telesa sodelovalo 12 članov panela iz tujine.

Graf št. 1: Recenzenti v I. fazi javnega razpisa (skupno 169) – po državah

Iz grafa št. 2 je razvidno število recenzentov v okviru II. faze javnega razpisa, kjer so po trije recenzenti ocenjevali razširjeno prijavo. Zastopanost recenzentov glede na države je podobna kot v I. fazi. Na panelu v okviru II. faze javnega razpisa je poleg 6 članov občasnega strokovnega telesa sodelovalo 33 člano panela iz tujine.

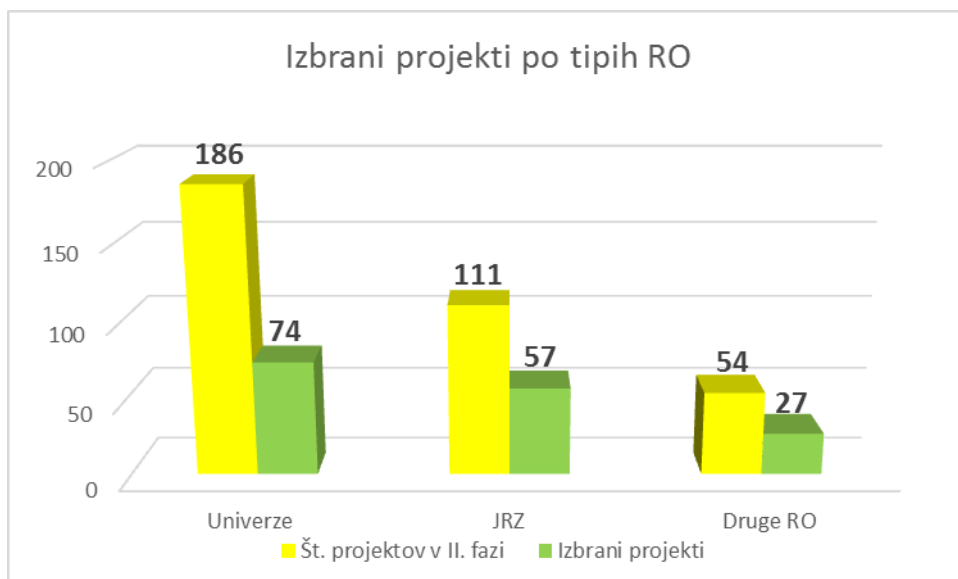
Graf št. 2: Recenzenti v II. fazi javnega razpisa (skupno 241) – po državah

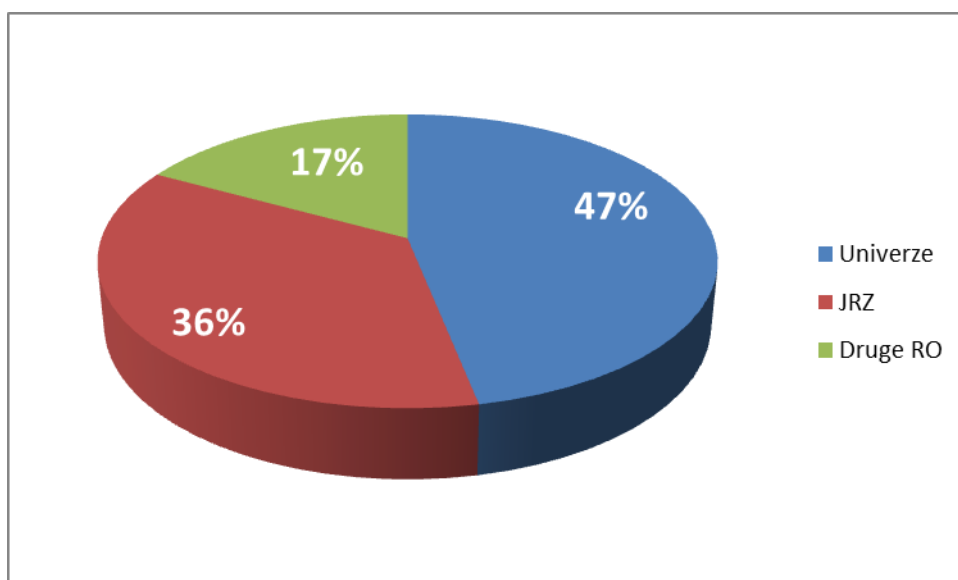
3. Izbrani projekti glede na tip prijavitelja - raziskovalne organizacije

Izmed 351 prijav, ocenjevanih v okviru II. faze javnega razpisa, kot tudi izmed 158 izbranih prijav, je bilo največ prijav s strani univerz. Struktura izbranih projektov glede na tip prijavitelja je bila v primerjavi s strukturo prijav, ocenjevanih v okviru II. faze javnega razpisa, podobna (glej grafa št. 3 in 4), pri čemer je delež izbranih prijav glede na sodelujoče v II. fazi javnega razpisa na univerzah v primerjavi z ostalima kategorijama raziskovalnih organizacij nekoliko manjši.

Graf št. 3: Število projektov v II. fazi in število izbranih projektov - po tipih RO

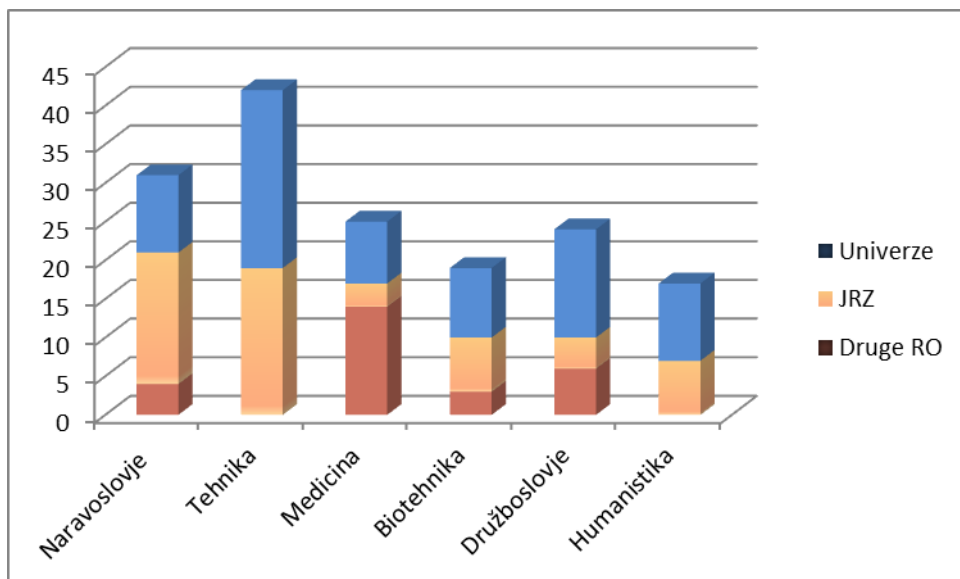

Graf št. 4: Izbrani projekti - deleži v skupnem številu projektov po tipih RO

Iz grafa št. 5 je razvidno, da je delež projektov, dodeljenih javnim raziskovalnim zavodom, največji v okviru naravoslovnih in tehniških ved, najmanjši pa v okviru medicine in družboslovja. Največji delež projektov, ki so ga pridobile raziskovalne organizacije, ki ne spadajo med javne raziskovalne organizacije (univerze in javni raziskovalni zavodi), je v okviru medicine.

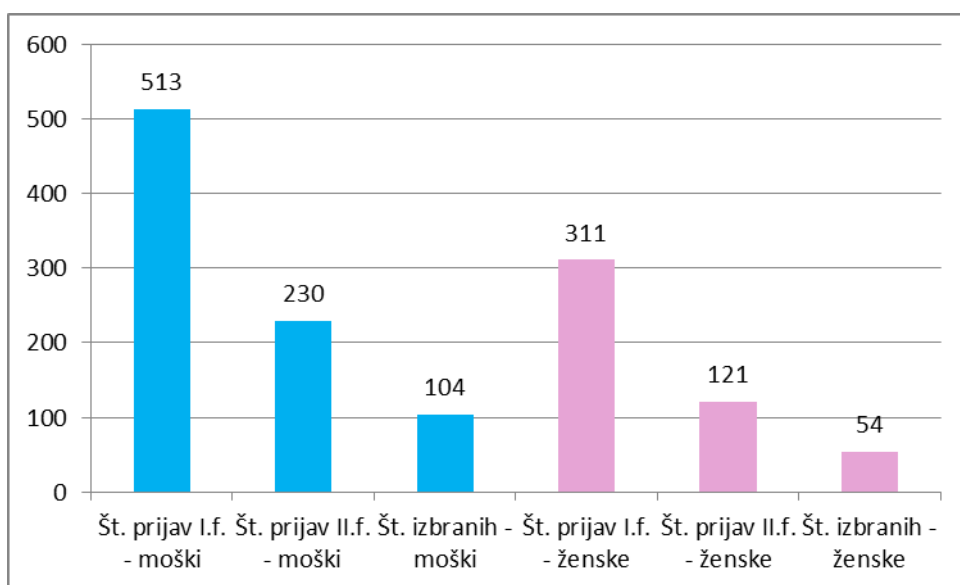
Graf št. 5: Izbrani projekti – po tipih RO po vedah

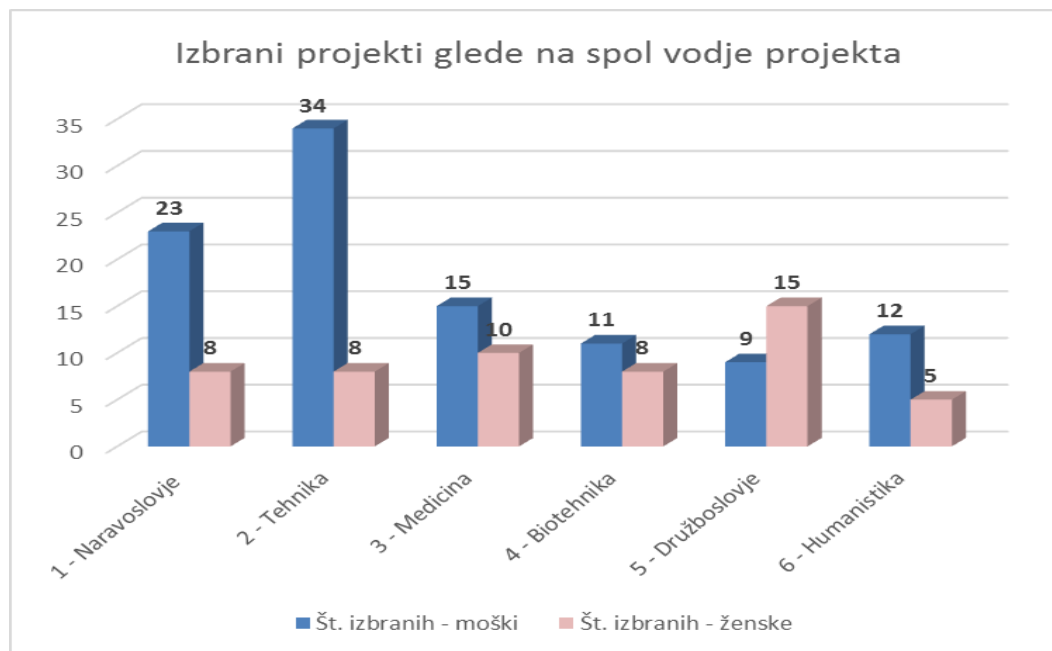
4. Izbrani projekti glede na spol vodje raziskovalnega projekta

Izmed izbranih projektov sta približno dve tretjini (66 %) projektov takih, ki jih vodijo raziskovalci moškega spola. Podobno razmerje je bilo tudi med vsemi prijavljenimi projekti v I. fazi javnega razpisa (62 %) oziroma med uvrščenimi projekti v II. fazi javnega razpisa (66 %) (glej graf št. 6). Največji delež raziskovalk med vodji izbranih projektov je v okviru družboslovja (63 %), najmanjši pa na tehniki (19 %) (glej graf št. 7).

Graf št. 6: Število prijavljenih projektov v I. fazi in II. fazi javnega razpisa ter število izbranih projektov glede na spol vodje projekta

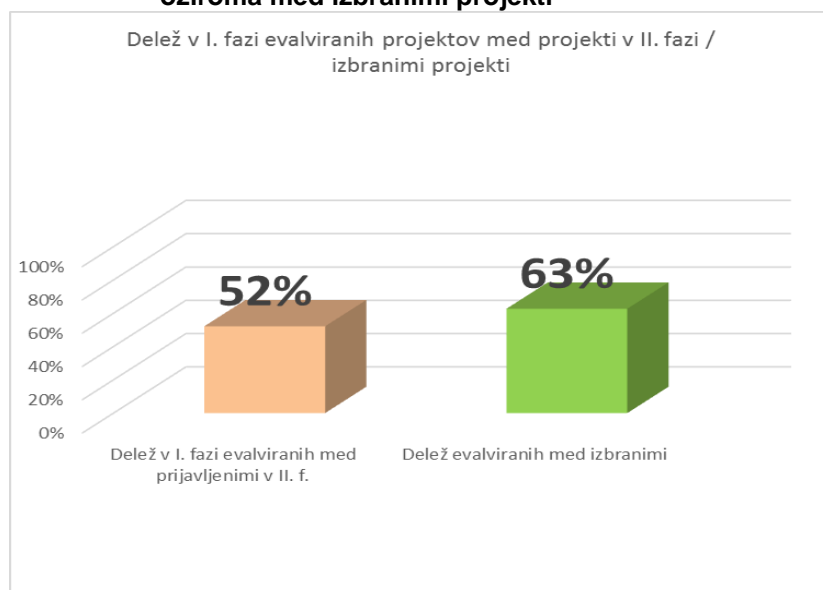
Graf št. 7: Izbrani projekti glede na spol vodje projekta (delež raziskovalk med izbranimi vodji) – po vedah

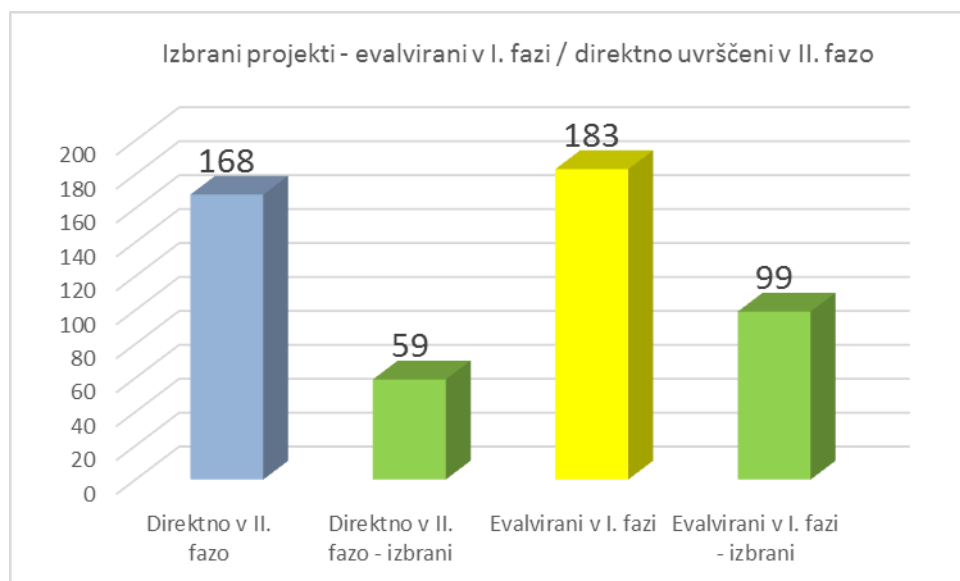
5. Izbrani projekti – primerjava med v I. fazi evalviranimi projekti in neposredno uvrščenimi v II. fazo javnega razpisa

Del prijav je bil skladno s 85. členom pravilnika neposredno uvrščen v II. fazo javnega razpisa (omejitev prijav članov programskih skupin v povezavi z zaključenimi projekti) . Iz grafa št. 8 je razvidno, da je delež v I. fazi evalviranih projektov med izbranimi projekti (63 %) večji od deleža v I. fazi evalviranih projektov med vsemi prijavami v II. fazi javnega razpisa (52 %). Navedeno pomeni, da so bili raziskovalci, ki so morali oddati prijavo že v I. fazi javnega razpisa (183 prijav), v II. fazi javnega razpisa uspešnejši (99 prijav - 54 % uspešnost) od raziskovalcev, ki so bili neposredno uvrščeni v II. fazo javnega razpisa (168 prijav v II. fazi, 59 izbranih - 35 % uspešnost) - glej graf št. 9.

Graf št. 8: Delež v I. fazi evalviranih projektov med prijavljenimi v II. fazo javnega razpisa oziroma med izbranimi projekti

Graf št. 9: Uspešnost prijav v II. fazi javnega razpisa (v I. fazi evalvirani projekti v primerjavi z neposredno uvrščenimi v II. fazo)

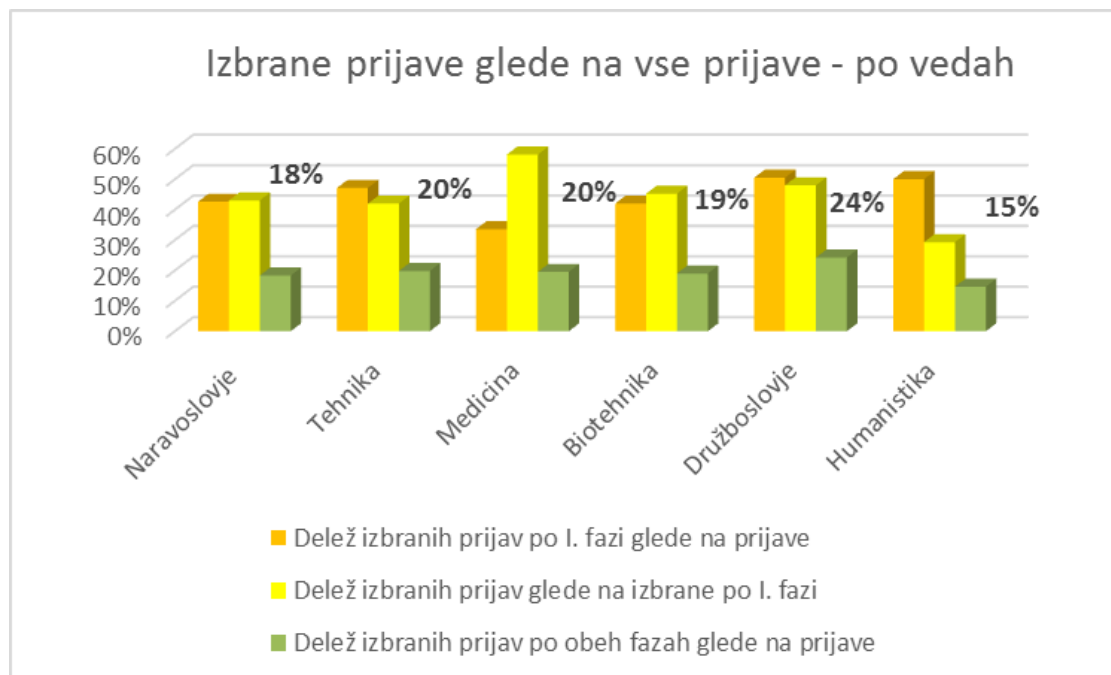
6. Odobrene prijave v primerjavi z vsemi prijavi na javni razpis po vedah

Delež odobrenih prijav je bil v I. fazi javnega razpisa v povprečju 44 %, saj je bilo izbranih 365 projektov izmed 824 prijav, ki so bili prijavljene v I. fazo javnega razpisa in so izpolnjevale razpisne pogoje. V tem pogledu je bil ta delež največji v okviru družboslovnih ved (51%), najmanjši pa v okviru medicine (34 %). Na navedena razmerja je poleg števila prijav, ki je bilo za 32 % nižje od zadnjega javnega razpisa, vplivala predvsem predvidena višina sredstev, namenjena posameznim vedam, ki je bila izračunana ob upoštevanju sproščenih sredstev zaradi zaključenih projektov v letu 2016. V II. fazi javnega razpisa je bil delež izbranih projektov (158 prijav) med vsemi projekti, prijavljenimi v II. fazo (351 prijav), v povprečju 45 %. Delež izbranih projektov po obeh zaključenih fazah (158 prijav) v številu prijav, ki so bile oddane v I. fazi javnega razpisa in so izpolnjevale razpisne pogoje – 824 prijav), je znašal v povprečju 19%. Najmanjši delež izbranih projektov glede na prijave v I. fazi z izpolnjenimi pogoji je bil v okviru humanističnih ved (15%), največji (24%) pa v okviru družboslovnih ved (glej tabelo št. 1 in graf št. 10).

Tabela 1: Število prijav v posameznih fazah javnega razpisa in število izbranih projektov

Veda	Št. prijav v I. fazi	Št. uvrščenih v II. fazo	Št. prijav v II. fazi	Št. izbranih projektov
Naravoslovje	169	72	69	31
Tehnika	212	100	94	42
Medicina	128	43	41	25
Biotehnika	100	42	42	19
Družboslovje	99	50	49	24
Humanistika	116	58	56	17
SKUPAJ	824	365	351	158

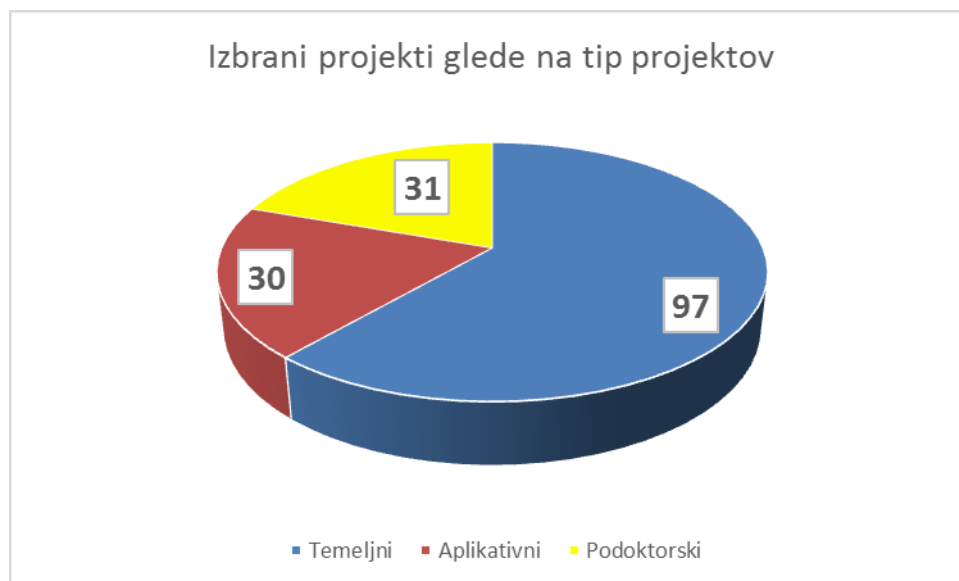
Graf št. 10: Delež izbranih prijav v I. fazi in delež izbranih prijav po II. fazi glede na vse prijave na javni razpis – po vedah

7. Izbrani projekti glede na tip projekta

Izmed 158 izbranih projektov je bilo največ temeljnih projektov (97). Izbranih aplikativnih projektov je bilo 30, podoktorskih projektov pa 31.

Graf št. 11: Izbrani projekti - po tipih projektov

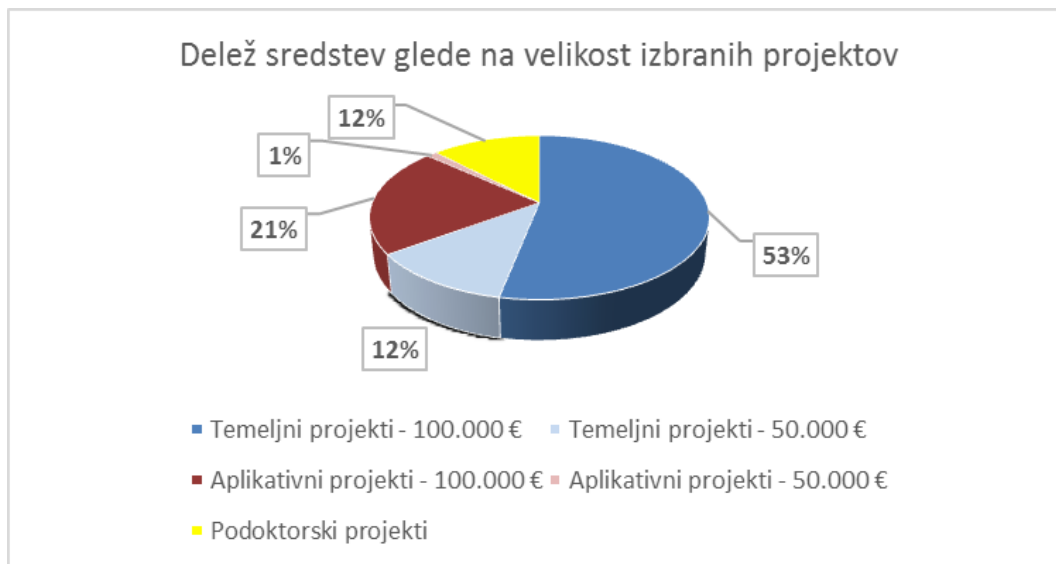
Med izbranimi projekti:

- je bilo pet prijav, kjer so prijavitelji prijavi skupno prijavo s so-prijavitelji na razpisu avstrijske agencije FWF, skladno z določili sporazuma o vodilni agenciji, sklenjenega med FWF in ARRS,

- sta bili dve prijavi, kjer sta prijavitelja prijavila skupno prijavo s so-prijavitelji na razpisu madžarske agencije OTKA, skladno z določili sporazuma o vodilni agenciji, sklenjenega med OTKA in ARRS.

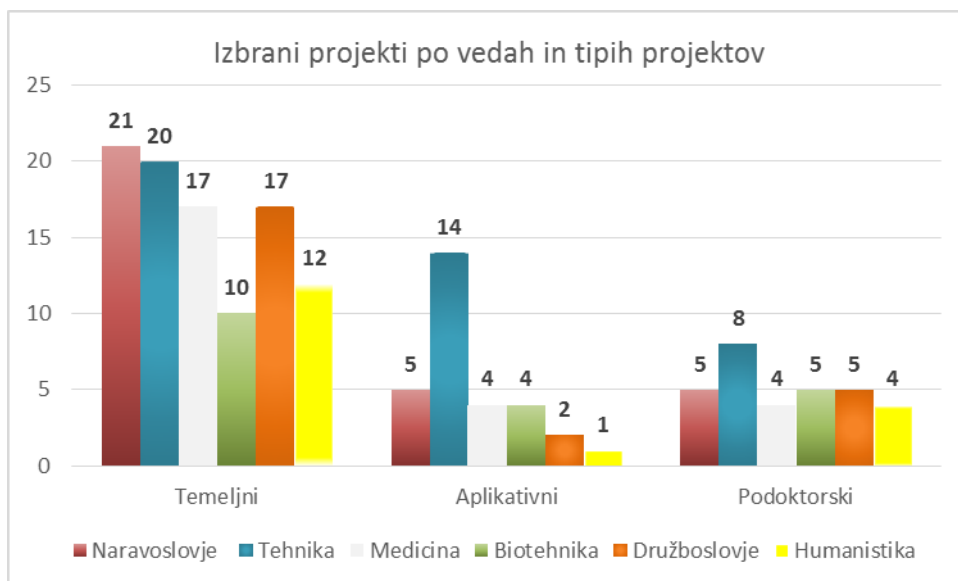
Javni razpis ni predvideval prijav večjih projektov v vrednosti 200.000 € letno. Vrednostno gledano je bil med izbranimi projekti največji del sredstev namenjen za temeljne raziskovalne projekte v letni višini sredstev 100.000 € (53 % sredstev) - glej graf št. 12.

Graf št. 12: Deleži sredstev za posamezne tipe projektov v skupni vrednosti izbranih projektov

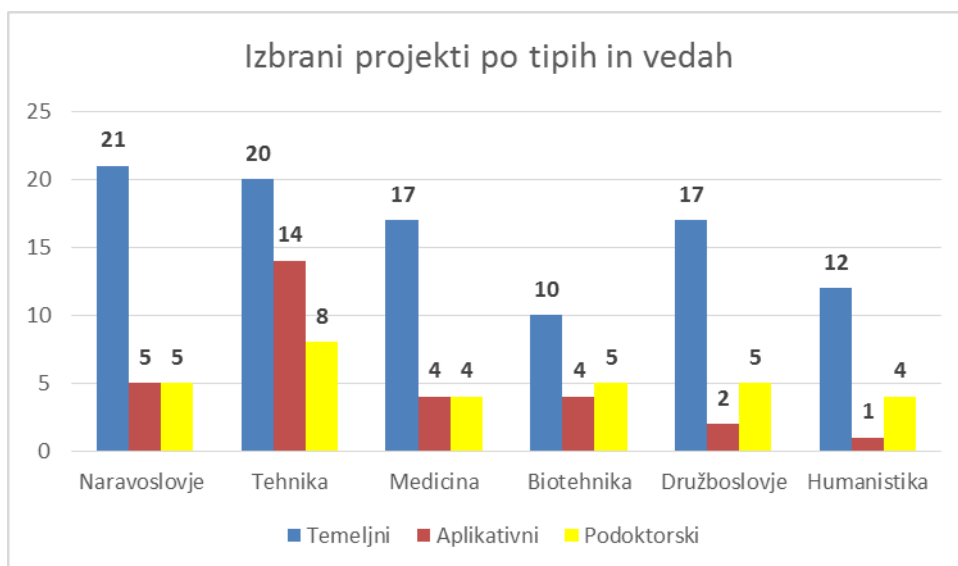

Iz grafa št. 13 je razvidno, da je bilo največ temeljnih projektov odobrenih v okviru naravoslovnih ved, največ aplikativnih in podoktorskih projektov pa v okviru tehniških ved. Na vseh vedah je bilo največ odobrenih temeljnih projektov (glej graf št. 14).

Graf št. 13: Izbrani projekti po tipih projektov – glede na vedo

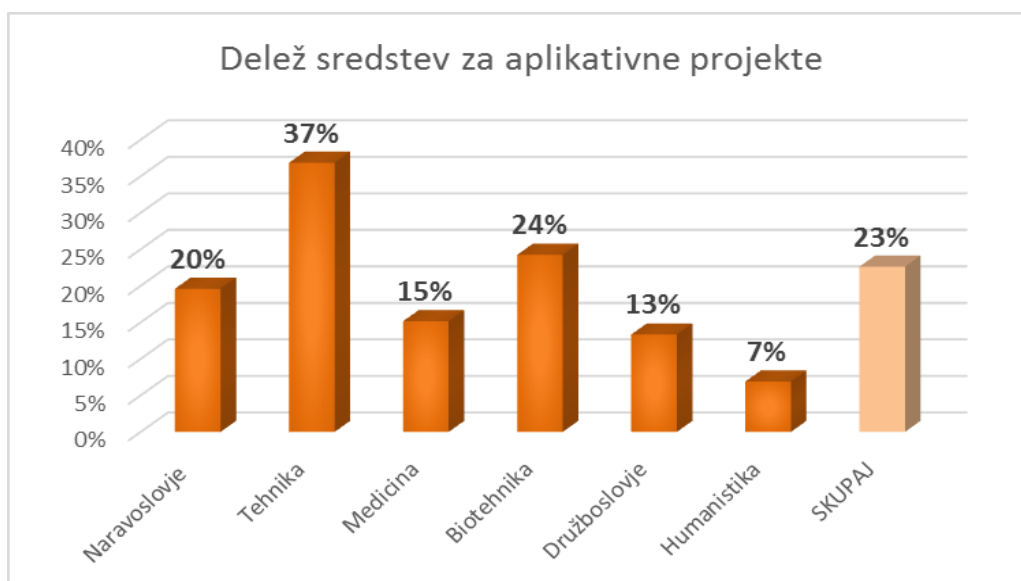
Graf št. 14: Izbrani projekti po vedah projektov – glede na tip projektov

8. Deleži posameznih tipov projektov med izbranimi projekti

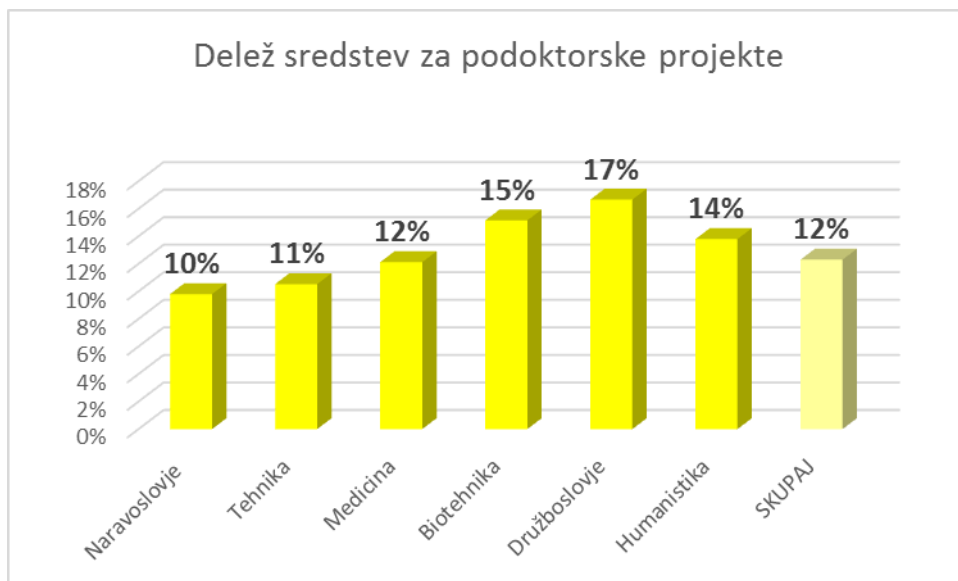
Iz grafa št. 15 je razvidno, da je delež sredstev za aplikativne projekte na tehničnih, naravoslovnih in humanističnih vedah presegel predvideni delež, ki je bil po vedah različen. V okviru medicinskih, biotehničnih in družboslovnih ved so deleži sredstev za aplikativne projekte ob upoštevanju kvalitete projektov, ki je odločilno vplivala na odločitve strokovnih teles v postopku evalvacije prijav, v dosegu predvidenih.

Graf št. 15: Delež sredstev, namenjenih za aplikativne projekte – po vedah

Na področju podoktorskih projektov ugotavljamo, da jih je bilo največ izbranih v okviru tehniških ved (glej graf št. 13). Delež podoktorskih projektov znotraj vsake vede presega delež 10 %, predviden z javnim razpisom. Največji delež sredstev za podoktorske projekte v primerjavi s sredstvi odobrenih projektov je v okviru družboslovnih ved (glej graf št. 16).

Graf št. 16: Delež sredstev za podoktorske projekte – po vedah

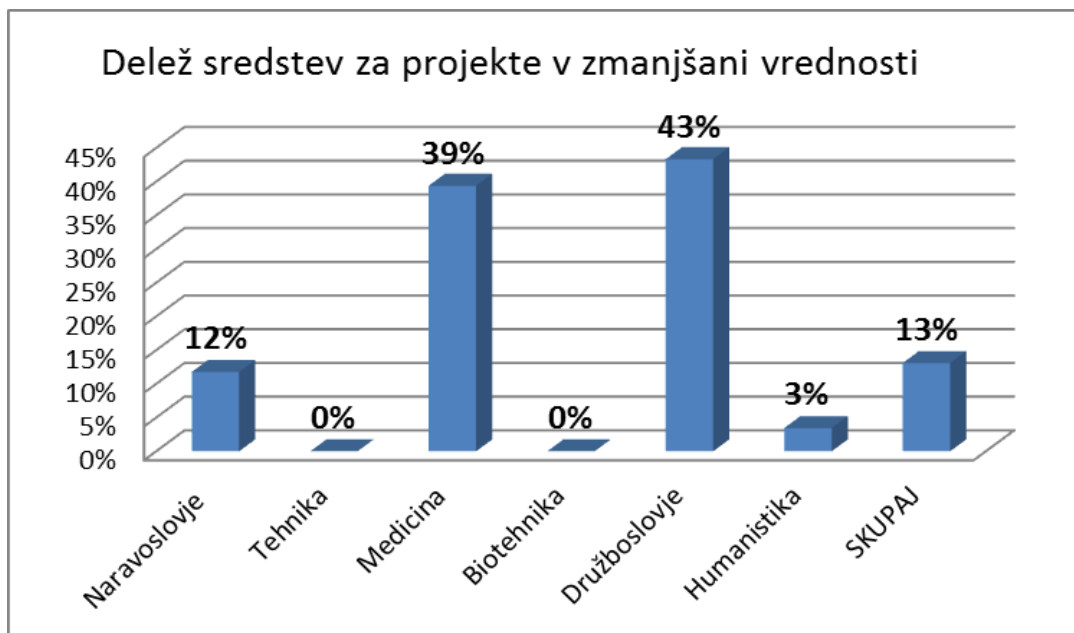
Tudi v okviru tega javnega razpisa je bila posebna pozornost namenjena projektom, katerih vodje so mlajši doktorji (največ 10 aktivnih let po zagovoru doktorata). Iz grafa št. 17 izhaja, da je največji delež sredstev za projekte mlajših doktorjev v okviru humanističnih ved (41 %), najnižji pa na biotehniških vedah (24 %).

Graf št. 17: Delež sredstev, namenjenih za projekte mlajših doktorjev (10 let po doktoratu) v projektih – po vedah

V javnem razpisu je bilo predvideno, da so projekti lahko odobreni tudi v višini 50.000 EUR letno. Projekti v višini 50.000 EUR se praviloma dodelijo prijavam, ki so na spodnjem robu seznama izbranih prijav. Iz grafa št. 18 je razvidno, da je bilo sredstev za take projekte odobrenih največ v okviru družboslovja in medicine, na tehniki in biotehniki pa takih projektov ni bilo odobrenih.

Graf št. 18: Delež sredstev, namenjenih za projekte v višini 50.000 € v odobrenih sredstvih – po vedah

V javnem razpisu je bilo predvideno, da mora vsak projekt obvezno vključevati prijavitelja in vsaj še eno ali več sodelujočih raziskovalnih organizacij, ki bodo skupaj izvajale najmanj 20% vrednosti projekta (razen v primeru, da je projekt odobren v vrednosti 50.000 EUR). Na podlagi izražene zahteve po povezovanju raziskovalnih organizacij, visokim odstotkom podoktorskih projektov in visokim deležem izbranih projektov mladih doktorjev ocenjujemo javni razpis kot uspešen.

Že tretji razpis zapored so bili odobreni skupni projekti v sodelovanju z raziskovalci, ki delajo v tujih raziskovalnih organizacijah. ARRS je v postopku javnega razpisa nastopila kot "vodilna agencija", ki je opravila recenzijo projektov. Poleg sodelovanja z avstrijsko agencijo FWF ja ARRS prvič sodelovala z madžarsko agencijo (OTKA).

ARRS je z razpisom predvidela tudi, da mora prijavitelj projekta po odobritvi projekta na spletnem mestu svoje raziskovalne organizacije odpreti posebno spletno stran, ki bo namenjena projektu. Določene so obvezne vsebine spletne strani, ki mora ostati aktivna še 5 let po zaključku projekta. ARRS bo vzdrževala zbirno spletno stran projektov, odobrenih na razpisu.